

IZVJEŠTAJ O PROBLEMIMA PRIVREDNIKA HNK/Ž

Mostar, oktobar 2013. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
1. ADMINISTRATIVNE PREPREKE.....	4
2. PRISTUP FINANSIJAMA / FOND ZA MSP.....	6
3. POREZI / NAKNADE	8
4. POSLOVNA INFRASTRUKTURA.....	13
5. POTICAJI PRIVREDI	14
6. RAD INSPEKCIJA	15
7. ZAKONSKA REGULATIVA	16
8. EDUKACIJA / TRŽIŠTE RADA	19
9. RAZNO	20

UVOD

Prihvatajući inicijativu Vijeća za konkurentnost i razvoj HNK, Vlada HNK je, Zaključkom, broj: 01-1-02-931/13 od 23.5.2013. godine, zadužila Ministarstvo privrede da pripremi cjelovitu informaciju o stanju privrede u HNK, nakon čijeg razmatranja bi se Skupštini HNK uputio zahtjev za sazivanje tematske sjednice.

U tom smislu su urađena dva zasebna dokumenta i to:

- Informacija o stanju poduzetništva i obrta u HNK za 2012. godinu (u daljem tekstu: *Informacija*) i
- Izvještaj o problemima privrednika HNK (u daljem tekstu: *Izvještaj*).

Makroekonomski pokazatelji, prezentirani u Informaciji, daju prikaz Hercegovačko - neretvanskog kantona, čiji ekonomski položaj nije zadovoljavajući, te je hitno potrebno uticati na kreatore politika, kako bi pronašli načine i alate za bolje upravljanje ekonomskim događajima i kreiranje ekonomije HNK za složeno globalno okruženje. Zbog toga je neophodna angažiranost Vlade Kantona na stvaranju povoljnijeg poslovnog ambijenta i rješavanju nagomilanih problema kroz neposredni kontakt sa privrednicima.

Takav pristup je korišten prilikom izrade ovog Izvještaja, koji je započet dijalogom sa predstavnicima privatnog sektora u HNK iz djelatnosti metalne, drvne i prerađivačke industrije, te građevinarstva. Na osnovu pismenih inputa, koje su Ministarstvu privrede dostavile firme iz HNK, kreiran je Izvještaj, podijeljen u 9 poglavlja, od kojih je u svakom pojedinačno:

- precizno definisan i opisan problem
- dana preporuka za mogući način rješavanja problema
- navedeno tijelo vlasti / institucija, odgovorna za nastanak i rješavanje problema (nadležnost).

Predmetni dokument je sačinjen na način da je sažeto više istih ili sličnih problema u jedan, uz naznaku koliko je firmi istaklo taj problem, a potom su svi navedeni problemi sublimirani u zajednički obrazac (tabelu). U inputima privrednika prezentirani su njihovi prioriteti, koje bi trebalo u narednom periodu uzeti u fokus djelovanja vlasti i to:

1. Mogućnost korištenja i jeftinijeg osiguranja finansijskih sredstava za kreditiranje izvoza, za nabavu opreme i obrtnih sredstava. Prijedlog je formiranje kantonalnog revolving i garantnog fonda;
2. Uskladiti nastavne planove sa potrebama privrede, jer su istaknute teškoće oko iznalaženja kadra za radna mjesta naophodna privredi;
3. Smanjena konkurentnost privrede u HNK, naročito opterećene fiskalnim i parafiskalnim nametima i neosnovano opterećivanje ovim nametima pojedinih grana privrede;
4. Administrativne prepreke, kako kod registracije firmi, tako i kod statusnih promjena;
5. Nedostatak poticajnih sredstava namijenjenih privredi;
6. Zbrinjavanje industrijskog otpada.

Vlada i Skupština Kantona, kroz dati pregled, imaju neposredan uvid u zahtjeve privrednika, koji očekuju da vlast poduzme određene korake u rješavanju uočenih problema, određujući, pri tome, instituciju ili tijelo vlasti, nadležno za određeni navedeni problem, te uputi inicijative višim nivoima vlasti za one zahtjeve, za čije rješavanje nisu zaduženi kantonalni ili lokalni nivoi.

Treba istaknuti da Izvještaj sublimira ograničeni broj i vrste problema, koje su privrednici raznih branši iz HNK identificirali kao najveće smetnje u poslovanju, u određenom trenutku. Dakle, ne radi se o sveobuhvatnom dokumentu, niti on ima pretenziju da to bude, već je imperativ da se ovaj način prepoznavanja i ukazivanja na problematiku privrednog sektora ustali kao svakogodišnja praksa, koja podrazumijeva i da će se početkom nove kalendarske godine analizirati realizacija preporuka privrednika HNK iz prethodne godine.

Ovo je početak međusobnog dijaloga i saradnje privrednika i vlasti, koja bi trebala postati stalnom praksom, što bi zasigurno olakšalo rješavanje problema privrede Kantona.

Na kraju, treba dodati i to da je ovaj Izvještaj kreiran u sklopu projekta „*Koalicija za jači glas male privrede*“, finansiran od strane EU, u okviru predpristupne pomoći - IPA 2012., te da je inkorporiran i u dokument „*Platforma rada MSP*“, u kojem su, na jednoj široj osnovi, predstavljeni zahtjevi poduzetnika i preporuke za poboljšanje poslovnog okruženja BiH.

1. ADMINISTRATIVNE PREPREKE

KLJUČNI PROBLEM	PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Nedostupnost općih informacija o postupku osnivanja i upisa u registar poslovnih subjekata / Nedostatak informacija i dug proces pribavljanja potrebnih dozvola za početak rada, nakon registracije poslovnog subjekta, koji neopravdano dugo traje.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Osnovni dokumenti koje treba dostaviti registarskom sudu, radi upisa osnivanja poslovnog subjekta, propisani su članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u F BiH („Sl.novine F BiH“, br. 27/05, 43/09). Također, prije nego pokrene biznis, poduzetnik bi trebao imati uvid u popis svih dozvola koje mora pribaviti za taj biznis, od raznih nivoa vlasti, što podrazumijeva dostupnost općih informacija o potrebnim dozvolama i odobrenjima.</p> <p>Konkretan slučaj u praksi je da je od registracije firme, pa do dobijanja svih potrebnih dozvola, proteklo 7 godina. Ili, npr., registruje se firma, dobije se urbanistička, a ne dobije se vodna dozvola, ili ekološka. Kada se, sa tako polovičnom firmom započne rad, automatski se postaje metom raznih inspekcija.</p> <p>Pojednostavljenje administrativnih procedura bi olakšalo i privlačenje investitora, odnosno, stvorilo povoljnije uslove i prilike za prezentaciju privrednih subjekata prema stranim ulagačima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Učiniti dostupnim opće informacije o postupku upisa u registar poslovnih subjekata, pružiti stručnu pomoć poduzećima u tom postupku; ne opterećivati ih troškovima ovjere mnogobrojnih dokumenata, tražiti da firme mogu podnijeti obične fotokopije dokumenata, uz odgovornost za tačnost podataka. ● Uspostaviti „javni servis“, koji bi služio kao filter za upite stranaka, a koji bi iste prosljeđivao, u skladu sa utvrđenim nadležnostima, i osiguravao brz i adekvatan povrat traženih informacija. ● Korisno bi bilo izraditi „vodiče“, prema vrstama djelatnosti, za početak rada novoosnovanog poduzeća, u tiskanoj i elektronskoj formi, koji bi bio dostupan u uredima i na stranicama svih učesnika u postupku registracije i pribavljanja potrebnih dozvola i odobrenja. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Nadležni registarski sud ● Vlada HNK ● Ministarstvo pravosuđa, uprave i lok.samouprave HNK ● sva ministarstva u HNK – svako za djelatnosti iz svog resora (za „vodiče“)
<p>Napomena/komentar: Navedni problem je istaknut od strane četiri firme.</p>		

<p>2. Komplikovana i skupa procedura upisa u sudski registar statusnih i drugih promjena kod poslovnog subjekta.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Ukoliko trebate bilo koju stavku iz registracije poduzeća promijeniti (npr. promjena adrese firme - sa broja 42 na broj 43), to se smatra statutarom promjenom. To znači da morate angažovati notara, često samo radi ovjere, a pored njega i nekog pravnika koji će vam pripremiti sve dokumente za notara. Zatim plaćate sudske troškove i troškove objave u Službenim novinama, tako da vas i najmanja promjena u registru košta oko 1000,00 KM. Čitav taj proces zna potrajati i po mjesec dana.</p> <p>Član 73. Zakona o notarima F BiH („Sl. novine F BiH“, br.45/02), reguliše slučajeve u kojima je obavezna notarski obrađena isprava, tako da nije moguće pojednostaviti postupak upisa promjene u sudski registar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Omogućiti subjektima upisa da se upis promjene izvrši samo na osnovu predočenja sudu relevantne dokumentacije (npr. novog ugovora o najmu, Odluke o promjeni odgovorne osobe i sl.), tako da se na licu mjesta promijeni određeni podatak u registraciji. Sve bi išlo puno brže i jeftinije. ● Obzirom da je notar ovlašten za ovjeru vjerodostojnosti navedenih i drugih promjena, tj. dokumenata, i kako bez notara nije moguće provesti proceduru, eventualno bi se mogao uputiti prijedlog za smanjenje notarskih nagrada i naknada, u visini do 50% (Privremena tarifa o nagradama i naknadama notara/“Sl. novine F BiH“, broj: 45/02), o čemu se u javnosti već uveliko polemije. (Primjera radi, RS je već otpočela reformu, u cilju skraćivanja registracije privrednih subjekata, koja uključuje i smanjenje cijena notarskih usluga.) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vlada F BiH ● Parlament F BiH ● Nadležni registarski sud
<p>3. Neuvezanost državnih institucija koja rezultira lošom komunikacijom između njih.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Ukoliko ste npr. nešto promijenili u sudskoj registraciji, onda morate rješenje nositi u Statistiku, potom u Poreznu upravu, pa kad vam ih tamo obrade, idete na banku, plaćate admin. pristojbe i sve to nosite u UINO. Svaka, ma i najmanja promjena, iziskuje višednevno hodanje i obilazak raznih institucija, koje, također, moraju evidentirati promjenu kod poslovnog subjekta.</p>	<p>Uspostaviti model komunikacije među državnim organima i institucijama. Uvezati registarski sud koji bi evidentiranu promjenu dostavljao Statistici, Poreznoj upravi i UINO, te svim drugima koji su u tom lancu, u svrhu dosljedne primjene člana 76. Zakona o registraciji poslovnih subjekata („Sl. novine F BiH“, br.: 27/05 i 43/09)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ministarstvo pravosuđa, uprave i lok. samouprave HNK ● Nadležni registarski sud

2. PRISTUP FINANSIJAMA / FOND ZA MSP

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Privrednici ne mogu doći do sredstava za urgentno rješavanje potreba proizvodnje, nabave opreme, ili pripreme izvoza, osim skupih komercijalnih kredita za koje je potrebna obimna dokumentacija i notarska obrada, kao i dugotrajna procedura.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Radi nemogućnosti brzog pribavljanja potrebnih interventnih sredstava (po skraćenom postupku), čest je slučaj odustajanja privrednika od tržišta na kojima bi mogli dobro plasirati svoje proizvode. Stoga je evidentna potreba za alternativnim izvorima finansiranja, koje treba uspostaviti za ovakve specifične potrebe privrede HNK.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Oformiti kantonalni revolving fond koji će biti dostupan ozbiljnim, izvozno orjentisanim kompanijama (gazelama), za hitne intervencije. <p>Odlukom Vlade HNK staviti u hitnu proceduru osnivanje revolving fonda za MSP, koji bi omogućavao povoljnije kredite od onih koje nude komercijalne banke, a koji ne predstavljaju trošak za HNK, jer se sredstva vraćaju.</p> <p>Fond bi se finansirao od:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sredstava prikupljenih privatizacijom poduzeća u HNK; - redovnih, godišnje planiranih, budžetskih sredstava; - sredstava raznih međunarodnih organizacija; - kreditnim zaduženjem HNK. <ul style="list-style-type: none"> ● Sekundarno, preporuka je da se na nivou Federacije BiH donese Zakon o kreditno-garantnom fondu, kojim bi se regulisala ova oblast na nivou kantona u F BiH i pružila kreditna podrška malim biznisima, kao i start-up poduzećima. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vlada HNK ● Ministarstvo finansija HNK <ul style="list-style-type: none"> ● Vlada F BiH ● Parlament F BiH
<p>Napomena/komentar: Navedeni problem je istaknut od strane svih firmi koje su sudjelovale u kreiranju ovog dokumenta.</p>		
<p>2. Finansijska podrška privrednicima koji se bave proizvodnjom i redovno izvoze.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> U pripremi izvoza i pribavljanju obrtnih sredstava, u međuvremenu, do realizacije naplate od stranog kupca, trebalo bi takvim privrednicima pružiti podršku kroz određene kreditne programe i usluge.</p>	<p>Preporuka je Vladi HNK da uputi inicijativu prema Vladi Federacije BiH, da Razvojna banka F BiH, za ovu kategoriju privrednika, osmisli i razvije sljedeće programe podrške:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Program kredita dobavljačima; ◦ Program kreditiranja izvoznih poslova kreditiranjem kupaca u inozemstvu; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vlada HNK ● Vlada F BiH ● Razvojna banka F BiH

VIJEĆE ZA KONKURENTNOST I RAZVOJ

	<ul style="list-style-type: none">◦ Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova;◦ Garancije;◦ Akreditivi.	
<p>Napomena/komentar: Primjer dobre prakse u okruženju je HBOR - Hrvatska banka za obnovu i razvoj, koja je razradila kreditne programe za MSP, u cilju cjelovite i održive podrške razvoja privrede.</p> <p>Navedeni problem je istaknut od strane svih firmi iz sektora drvoprerade, koje su sudjelovale u kreiranju ovog dokumenta.</p>		

3. POREZI / NAKNADE

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Neodgovarajući i nestimulativni rokovi plaćanja i povrata PDV-a.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Podnošenje PDV prijave i uplata PDV-a je do 10.- og u mjesecu (član 39. Zakona o PDV/"Sl. glasnik BiH", br.: 9/05, 35/05 i 100/08), dok je rok za povrat razlike PDV-a, na zahtjev obveznika, 60 dana, odnosno 30 dana za izvoznike, po isteku roka za predaju PDV prijave (čl. 52. Zakona o PDV). Samo podnošenje PDV prijave do 10-og u mjesecu svim računovođama stvara probleme, jer je rok izuzetno kratak. Ponekad se dešava da vas do 10-og zakače dva vikenda, ili dosta praznika je oko 1. u mjesecu (Nova godina, 1. maj, 1.11- Dan mrtvih, 1.mart - dan nezavisnosti, 7.1.- pravoslavni Božić, tako da vas zapadne po nekoliko neradnih dana do datuma predaje PDV prijave, te je vrlo teško sastaviti kvalitetnu PDV prijavu.</p> <p>Likvidnost većine poduzeća je ionako loša, a rok od 60 dana za povrat privrednicima razlike PDV-a je još više pogoršava, pa su prisiljeni posezati za kratkoročnim pozajmicama, kako bi premostili čekanje na povrat, gdje država razvlači ionako dug rok od 60 dana. Na taj način, privrednik kreditira državu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Produžiti rok za podnošenje PDV prijave i plaćanje PDV-a, do 20-og u mjesecu, koji slijedi nakon mjeseca za koji se podnosi prijava. • Također, poduzećima-neizvoznicima smanjiti rok za povrat razlike PDV-a sa 60 na 45 dana, računajući od datuma podnošenja PDV prijave. • Poštovati sadašnji zakonski rok za povrat razlike PDV-a poduzećima-izvoznicima, od 30 dana, računajući od dana podnošenja PDV prijave. • Preporuka je i da se doista vrši uplata povrata PDV-a, u roku od 30 dana izvoznicima, odnosno, u roku od 45 dana, neizvoznicima, na njihove račune (što u sadašnjoj praksi nije slučaj). To se može osigurati uvođenjem plaćanja zateznih kamata na prekoračenje rokova. 	<p>Vlada HNK bi trebalo da uputi inicijativu prema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vladi F BiH • Parlamentarnoj skupštini BiH • UINO
<p>2. Pretjerano opterećivanje privrednih subjekata raznim fiskalnim i parafiskalnim nametima, pri čemu se prihodi od navedenih parafiskalnih davanja ne upotrebljavaju za namjenu shodno predmetu oporezivanja.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Gotovo je nemoguće pobrojati sve vrste indirektnih i direktnih poreza, naknada i taksu kojima svi nivoi vlasti opterećuju privrednike, vlasnike kapitala i poslovne ljude koji, npr. žele investirali u biznis ili pokrenuti neku proizvodnju.</p> <p>U skladu sa administrativno-teritorijalnim ustrojem BiH i time utvrđenim nadležnostima, doprinosi socijalnim fondovima i parafiskalni nameti, po raznim osnovama nisu jedinstveni na cijelom teritoriju BiH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Da svi nivoi vlasti, a posebno kantonalni i lokalni (JLS), razmotre mogućnost smanjivanja fiskalnih i parafiskalnih davanja, kao i usklađivanje istih u svim JLS, kantonima i entitetima, kako bi se privrednicima omogućilo da budu konkurentni u obavljanju svoje djelatnosti na jedinstvenom tržištu BiH. • Izvršiti klasifikaciju parafiskalnih nameta po pripadnosti, odnosno, s obzirom na to da li oni stvarno utiču na poslovanje firmi iz određene grupe djelatnosti, što bi trebalo uzeti kao kriterij za određivanje pripadnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlade na svim nivoima vlasti • Parlamentarna skupština BiH • Parlament F BiH • Skupština HNK • Općinska vijeća JLS • Gradsko vijeće Grada Mostara

VIJEĆE ZA KONKURENTNOST I RAZVOJ

<p>Ilustracije radi, ispod ovog teksta dajemo pregled nekih od fiskalnih i parafiskalnih nameta, na svim nivoima vlasti u BiH (izvor podataka: Analize opterećenja privrede BiH, preuzeto s http://www.upfbih.ba/attachments):</p> <p>- <u>Na nivou države:</u> carine, PDV, akcize, carinsko evidentiranje, porez na dobit malog poduzetnika (indirektni porezi), naknade za korištenje spektra frekvencija, naknade za usluge carinjenja roba u uvozu i izvozu, naknade za izdavanje različitih rješenja i suglasnosti državnih organa (za osnivanje pravnih lica čiji je osnivač strano lice, za uvoz i izvoz određenih roba i sl.), transportne dozvole, članarine koje su obvezujuće (VTK), itd;</p> <p>- <u>Na nivou entiteta:</u> porez na plaću, doprinosi na plaću na teret poslodavca, porez na dobit, porez na dohodak, naknade po ugovoru o djelu, naknade od voda i korištenja voda, naknade od korištenja šuma, naknada za zemljište, naknada/članarina turističkih zajednica, porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, naknade za zaštitu od požara i vatrogastva, naknade za zaštitu okoliša, naknade za ceste, federalna sudska taksa, taksa za razvoj turizma, za eksploataciju šuma, itd;</p> <p>- <u>Na nivou kantona u F BiH:</u> porezi od imovine, komunalne naknade, naknade za: korištenje zemljišta, voda, šuma, zaštitu prirodne okoline kao općeg materijalnog dobra, korištenje puteva, javnih skloništa, korištenje podataka premjera i katastra, razne usluge, koncesije, novčane kazne po kantonalnim propisima;</p> <p>- <u>Na nivou JLS:</u> naknade za isticanje reklame, za isticanje transparentata, za korištenje zemljišta, voda, šuma, mineralnih sirovina, javnih skloništa, zaštitu od požara, za razne usluge općinske administracije, posebne općinske naknade, taksa za isticanje firme, boravišne takse i drugo.</p> <p>U vezi prethodnog, navodimo samo jedan od istaknutih problema, od strane privrednika:</p>	<p>odnosno, obveznosti plaćanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prihode od parafiskalnih davanja upotrijebiti za namjenu, shodno predmetu oporezivanja. 	
---	--	--

<p>Nesvrshodno korištenje prihoda od naknada za vodu i za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Svjedoci smo prirodnih i drugih nepogoda, koje često otežavaju ili potpuno onemogućavaju poslovanje privrednih subjekata, koji uredno plaćaju naknadu za zaštitu od istih. Također, po prestanku nepogoda, samo se utvrdi nastala šteta, koju, na kraju, pokrivaju najčešće sami privredni subjekti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omogućiti dosljednu primjenu Zakona o vodama („Sl.novine F BiH“, br.70/06) i Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Sl. novine F BiH“, br.39/03, 22/06) odnosno, da se sredstva, prikupljena u skladu sa ovim zakonima, na ime naknada koje se plaćaju uz isplatu plaća, u visini od 0,5% za vode i 0,5% za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda, koriste za svrhe za koje su namijenjene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK • Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK • Porezna uprava F BiH • CZ
<p>3. Neusklađenost stope doprinosa (za PIO i zdravstveno, te za osiguranje od nezaposlenosti) na isplaćena lična primanja, u F BiH i RS-u.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Evidentni su problemi kod obračuna plaća, pogotovo ako zapošljavate osobe iz RS-a, ili iz Brčko distrikta. Veoma je kompliciran način obračuna plaće. Posebno obračunavate za one iz F BiH, posebno za one iz RS-a, posebno iz Brčko distrikta. Tome doprinosi mnoštvo različitih žiro-računa, vrsta prihoda, različite stope doprinosa. Strancu ne možete nikako objasniti šta sve treba uplatiti kod obračuna plaća.</p>	<p>Usklađivanje Zakona o doprinosima F BiH („Sl.novine F BiH“, br.: 35/98, 54/00, 16/01, 1/02, 17/06, 14/08 – član 10., 10a i 10.b) sa regulativom u RS-u, te razmatranje mogućnosti smanjenja ovih opterećenja na nivou F BiH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada Federacije BiH • Parlament F BiH
<p>4. Nestimulativna zakonska regulativa za obveznika plaćanja poreza na dobit.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Prema važećem Zakonu o porezu na dobit („Sl. novine F BiH“, br.: 97/07, 14/08 i 39/09), porez na dobit plaća se po stopi od 10% na utvrđenu poreznu osnovicu. Obveznik koji u razdoblju od 5 uzastopnih godina ulaže u proizvodnju, u vrijednosti od najmanje 20 mil. KM, na području F BiH, oslobađa se plaćanja poreza na dobit za razdoblje od 5 god., počevši od 1. god. ulaganja, u kojoj mora uložiti najmanje 4 mil. KM (čl. 32. Zakona).</p>	<p>Preporuka je izmjena čl.32. važećeg Zakona o porezu na dobit, na način da bi umanjenoj porezne obaveze podlijegao obveznik koji investira oporezivu dobit u proizvodne djelatnosti, bez ograničenja visine ulaganja, za cjelokupno ulaganje (100%), kao i obveznik koji izvrši ulaganje oporezive dobiti u ostale (neproizvodne) djelatnosti, kojem bi se, u tom slučaju, umanjivala porezna obaveza do 75% utvrđenog poreza na dobit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada Federacije BiH • Parlament FBiH
<p>Napomena/komentar: Navedeni problem je istaknut od strane dvije firme.</p>		
<p>5. Obaveza plaćanja naknade za priključenje na distributivnu mrežu i visoke cijene električne energije.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Kod izgradnje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjiti ukupan iznos naknade za priključenje, kroz smanjenje jedinične cijene za priključnu snagu i troškove koji nastaju u postupku 	<ul style="list-style-type: none"> • JP EP HZHB • JP EP BiH • Vlada HNK

VIJEĆE ZA KONKURENTNOST I RAZVOJ

<p>novosnovanih privrednih kapaciteta, naknada za priključenje predstavlja ogromno opterećenje za investitore. Nadalje, privrednik plaća visoku cijenu električne energije, jer mora plaćati obračunsku snagu za svaki utrošeni kW, po obračunskom periodu.</p> <p>a) Naknada za priključenje definisana je u skladu sa Pravilnicima o priključcima, koje donose Nadzorni odbori JP EP BiH i HZHB. Ista predstavlja iznos koji plaća krajnji kupac/proizvođač nadležnom distributeru za priključenje na mrežu, ili za povećanje priključne snage, i sastoji se od dva dijela:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prvi dio se izračunava na osnovu jedinične cijene i priključne snage; 2. Drugi dio se odnosi na troškove koji nastaju u postupku sticanja prava građenja i prava služnosti, koji se krajnjem kupcu/proizvođaču obračunava u iznosu od 50%. <p>b) Odluke o cijeni usluga opskrbe od javnih opskrbljivača donosi Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji BiH (FERK), kao specijalizovana, samostalna, nezavisna i neprofitna organizacija, a koje objavljuje u Službenim novinama F BiH. Prema navedenim odlukama, ukupnu cijenu električne energije čine sljedeći tarifni elementi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mjerno mjesto kupca, - obračunska snaga, - aktivna energija i - prekomjerno preuzeta reaktivna energija. 	<p>sticanja prava građenja i prava služnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uticati na smanjenje ukupne cijene električne energije, iniciranjem FERK-a za otvaranje novog tarifnog postupka, pri čemu bi udruženja poslodavaca, Vlada HNK, resorna ministarstava i ostale zainteresovane strane – umješaci, tražili korigovanje tarifnih stavova, tj. smanjivanje jediničnih cijena za tarifne elemente, koji se primjenjuju na kategorije i grupe potrošnje, vezano za obavljanje privrednih djelatnosti. <p>U tom smislu posebno nastojati uticati na smanjenje cijene obračunske snage od 30-50%.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FMERI • FERK • Vlada HNK • Udruženja poslodavaca • Ministarstvo privrede HNK
<p>6. Plaćanje poreza na promet nekretnina u novosagrađenim objektima u HNK.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Izmjenom Zakona o porezu na promet nekretnina HNK, u 2008.g., bili su oslobođeni plaćanja ovog poreza državljani BiH pri kupovini prve nekretnine za vlastito stanovanje, kao i za prijenos vlasništva na novosagrađenim objektima kada se prodaju prvom kupcu, u roku od 2 godine od primopredaje objekta. Novom izmjenom navedenog Zakona u 2012. g., ove su povlastice ukinute, tako da sada jedino kupci novosagrađenih nekretnina na području HNK (u odnosu na ostale kantone u F BiH) plaćaju ovaj porez.</p>	<p>Preporuka je izmjena Zakona o porezu na promet nekretnina HNK („Sl. novine HNK, br.8/00, 5/04, 11/08 i 5/12), odnosno, ponovno uvođenje olakšica koje su bile propisane izmjenom ovog Zakona u 2008. g., i stavljanje van snage odredbe kojom su iste derogirane u 2012. godini (čl.1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina HNK/“Sl.novine HNK“, br.5/12)</p> <p>Naime, važeća pravna regulativa predstavlja udar na građevinsku operativu i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK • Skupština HNK • JLS

VIJEĆE ZA KONKURENTNOST I RAZVOJ

	direktno utiče na smanjenje prometa nekretnina. Obzirom da su sredstva, prikupljena od ovog poreza, direktni prihod jedinica lokalne samouprave, ukoliko ostane ovakvo zakonsko rješenje, treba JLS – ima sugerisati smanjenje visine ovog poreza (niže od 5%), u cilju poticanja kupovine stanova.	
--	---	--

4. POSLOVNA INFRASTRUKTURA

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Neiskorištenost infrastrukturnih resursa u vlasništvu državnih institucija.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Postoji dosta napuštenih lokacija ili tvorničkih hala, koje se mogu staviti u funkciju, tako da bi ih se, uz određene uvjete, moglo ustupiti privrednicima na korištenje.</p> <p>Primjera radi, ima poduzeća koja su u vecinskom drzavnom vlasnistvu, a imaju neiskorištene zemljišne površine. Prodajom ili iznajmljivanjem ovakvih lokacija, pod zakonskim uvjetima, omogućilo bi se otvaranje novih radnih mjesta u proizvodnji, povećanje obima poslovnih aktivnosti i smanjenje uvoza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sačiniti popis neiskorištenih kapaciteta državnih poduzeća, radi dostupnosti za najam ili kupoprodaju, pod određenim uvjetima, npr. proizvodne hale državnih poduzeća u kojima privatizacija nije izvršena, ili su, zbog neispunjenja uslova, raskinuti ugovori o privatizaciji. U slučaju da imovina firme nije u funkciji, a firma je neaktivna i privatizirana, donijeti propis o plaćanju poreza na nekorištenu imovinu. <u>Prijedlog:</u> • Uvođenje poreza od 3,00 KM/m² za proizvodne hale i objekte koji nisu stavljeni u funkciju. • Iznajmljivanje hala i objekata koji nisu stavljeni u funkciju, po cijeni od 2,00 KM/m². 	<ul style="list-style-type: none"> • Uprava privrednog društva • Resorno ministarstvo ili JLS (u ovisnosti od toga koji organ ima ovlaštenja po osnovu državnog kapitala) • Agencija za privatizaciju HNK (raspolaze podacima o imovini DP koja su predmet privatizacije i podacima o poduzećima koja do danas nisu privatizirana) • Vlada HNK • Ministarstvo finansija HNK • Skupština HNK
<p>Napomena/komentar: Navedeni problem je istaknut od strane dvije firme.</p>		
<p>2. Ekološki problem - odlaganje i neiskorištenost otpada drvoprerađivača na području HNK.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> To je npr. otpad iverice. Od otpada iverice mogla bi se besplatno grijati sva državna tijela u Mostaru. Time bi se riješio veliki problem zbrinjavanja tog nekomunalnog otpada i zaštite okoliša.</p>	<p>Formiranje komunalnih dvorišta koja bi upravljala otpadima od proizvodnje, odnosno prerade drveta. Stvoriti uslove za izgradnju termo bloka, osnivanjem elektrana na bio masama. Cijena zbrinjavanja otpada, koju bi plaćali privrednici, ne bi trebala biti veća od 5,00 KM/t.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FMERI - F ministarstvo energetike, rudarstva i industrije • Ministarstvo privrede HNK • Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK • Grad Mostar

5. POTICAJI PRIVREDI

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Nepostojanje u HNK dugoročne strategije potpore proizvođačima i izvoznicima.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Svaka uložena marka u privredu, vraća Kantonu i društvu trostruko, na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - novoupošljavanjem, - punjenjem budžeta - plasmanom domaćeg proizvoda (što znači da se ne izvoze devize). <p>Vlada HNK mora, osim što troši, početi i ulagati u privredu i čuvati je, jer od nje živi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analizirati izvoz po sektorima, te, u skladu s rezultatima, izraditi program potpore izvoznicima kroz subvencije, zajedničke nastupe na sajmovima i slično. • Ključna preporuka je da se u HNK počne primjenjivati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poticaju razvoja male privrede i zaštiti tradicionalnih djelatnosti (obrta), („Sl.novine HNK“, br.1/2013). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK
<p>Napomena/komentar: Navedeni problem je istaknut od strane dvije firme.</p>		
<p>2. Nedovoljna podrška uvođenju međunarodnih standarda u firme.</p>	<p>Izraditi program potpore poduzećima za uvođenje većeg broja međunarodnih standarda; osigurati kontinuiranu podršku uvođenju ISO standarda u firme, čime bi se one približile načinima poslovanja firmi na svjetskom tržištu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK • Ministarstvo privrede HNK
<p>3. Nepostojanje potpore start up poduzećima na razini HNK</p>	<p>Izraditi i implementirati program potpore start up poduzećima, kroz subvencioniranje njihovih neophodnih troškova koji su prihvatljivi za sufinansiranje (implementacija Zakona o poticaju razvoja male privrede i zaštiti tradicionalnih djelatnosti (obrta) i Strategije razvoja MSP HNK 2012.-2020.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK • Ministarstvo privrede HNK
<p>4. a) Organizirani nastupi privrednika na sajmovima, po branšama. (npr.drvoobrađivači, metalci, ostala prerađivačka industrija, građevinarstvo itd.)</p> <p>b) Neefikasan način prezentiranja privrednih subjekata na nivou HNK</p>	<p>Pružiti potporu privrednicima HNK, kroz organizirane nastupe na sajmovima, pogotovo na ino sajmovima, sufinansiranjem troškova izlaganja i prezentacije.</p> <p>Pronaći efikasnije i trajnije načine prezentacije privrednih subjekata zainteresiranim osobama, kako s područja JLS, tako i s područja HNK.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK • JLS • Udruženja privrednika • Agencija za ekonomski razvoj • Privredne komore
<p>Napomena/komentar: Za probleme, istaknute pod red.brojevima od 1.- 4., zajedničko je rješenje dosljedna primjena Zakona o poticaju razvoja male privrede i zaštiti tradicionalnih djelatnosti (obrta), („Sl.novine HNK“, br.4/10 i 1/13), za što je nadležna Vlada HNK.</p>		

6. RAD INSPEKCIJA

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Način rada i postupanja različitih inspekcija, u smislu isključive primjene represivnih mjera, zbog nepoštivanja zakonskih propisa, umjesto da prvenstveno djeluju preventivno.</p> <p>Pojašnjenje: Jedan STR bi trebao imati uposlenog i pravnika i ekonomistu, da bi zadovoljio sve formalnosti koje razni inspektori traže, u vršenju inspekcijskog nadzora.</p> <p>Najmanje greške se kažnjavaju. Vrlo često, kad inspektori nemaju nikakav određen prigovor, nađu neki posve nebitan detalj. Konkretna slučaj: firma je kažnjena sa 500,00 KM, zbog toga što nije napisano neradno vrijeme, tj. nije napisano „nedjeljom i praznicima ne radimo“. Zakon je rekao da se mora istaknuti radno vrijeme (a ne i neradno).</p>	<p>Rad inspekcije ne treba biti samo kažnjavanje (represija), već i preventivno upućivanje privrednika na pravilnu primjenu propisa, odnosno, inspekcija treba da djeluje i savjetodavno, da upozori, a da primijeni kaznu tek onda ako se ne postupi po naloženom.</p> <p>Obzirom da u vršenju svojih ovlaštenja inspektori mogu naložiti i preventivne i represivne mjere, preporuka je inspekcijama da, kada uoče problem, daju korektne rokove i, detaljnije nego do sada, upute o načinu njegovog rješavanja (u skladu sa Zakonom o inspekcijama u F BiH („Sl.novine F BiH, br.69/05) i Zakonom o organizaciji organa uprave u HNK („Sl. novine HNK“, br.9/09).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Federalne i kantonalne inspekcije
<p>2. Svojim nenajavljenim posjetama, inspekcije često remete veoma važne tekuće poslove koji se odvijaju u firmama.</p>	<p>Iako ne postoji zakonska obaveza prethodne najave inspekcije, bilo bi poželjno da se to učini (izuzev možda inspekcije rada), ako će se time osigurati prisustvo subjekta nadzora, a samim time i kvalitetniji nadzor (u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u HNK, koji je opći zakon, kojim su na nivou HNK propisana prava i dužnosti inspektora.)</p>	<p>Sve inspekcije u HNK</p>
<p>Napomena/komentar: Navedeni problem je istaknut od strane dvije firme.</p>		

7. ZAKONSKA REGULATIVA

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Nametnuta obaveza kontinuirane edukacije lica iz računovodstvene profesije.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Lica iz računovodstvene profesije, koja se često, laički, nazivaju računovođama, imaju obavezu edukacije min. 40 sati godišnje, što zahtijeva i znatna sredstva. Malo je profesija gdje je zakonski nametnuta edukacija. Ovim se išlo na ruku onima koji održavaju seminare, a vrlo često su oni i savjetnici i kreatori kod donošenja finansijskih propisa i zakona.</p>	<p>Smanjenje vremena (min. sati) i troškova obavezne edukacije certificiranih računovođa, računovodstvenih tehničara i ovlaštenih revizora.</p> <p>To podrazumijeva neophodnost izmjene Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji lica iz računovodstvene profesije, broj: PR-1/12-05.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Federalno ministarstvo pravde ● Federalno ministarstvo finansija
<p>2. Nametnuta obaveza revizije finansijskih izvještaja za velika i srednja poduzeća.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Zakon o računovodstvu i reviziji u F BiH („Sl.novine F BiH“, br.83/09) propisuje obavezu revizije finansijskih izvještaja za velika i srednja poduzeća. Jedan takav izvještaj plaća se obično od 3.000,00 pa do 10.000,00 KM. U praksi, međutim, ti revizorski izvještaji nikome i ničemu ne služe. Vlasnik koji je zainteresovan da dobije revizorski izvještaj, sam će naručiti tu reviziju, ali kad vam zakon to nametne, dobijete izvještaj kojeg ne čita ni vlasnik, jer ga vrlo često ne razumije, ni porezni ili drugi inspektori, jer iz njega neće dobiti nijedan podatak kojim bi kontrolisali poslovanje poduzeća. Ali ukoliko ga nemate, kazne su nevjerovatno visoke.</p>	<p>Preporuka je izmjena odredbe člana 49. Zakona o računovodstvu i reviziji u F BiH („Službene novine F BiH“, broj: 83/09), koja obavezuje velika i srednja poduzeća na izradu revizorskih izvještaja.</p> <p>Odnosno, u citiranom Zakonu nužna je izmjena klasifikacije pravnih lica (član 4. Zakona), koju treba uskladiti sa evropskim standardima.</p> <p>To u praksi znači da većina pravnih lica, koja su po sadašnjem Zakonu svrstana u srednja i velika, neće biti obavezna sačinjavati eksternu reviziju finansijskih izvještaja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Vlada F BiH, ● Parlament F BiH
<p>3. Neprovođenje Zakona o koncesijama HNK.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Već 20 godina privrednici u HNK čekaju da im se omogući dodjela koncesija, bez kojih pojedina poduzeća ne</p>	<p>HNK mora hitno omogućiti dobijanje koncesija subjektima koji su zainteresirani za iste.</p> <p>Subjekti koji namjeravaju koristiti predmete koncesije moraju se prijaviti resornom ministarstvu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ministarstvo privrede HNK ● Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva HNK ● Ministarstvo prometa i veza HNK ● Ministarstvo trgovine,

VIJEĆE ZA KONKURENTNOST I RAZVOJ

<p>moгу озбилјно водити бизнис. Од Развојне банке F BiH, нпр., не моће се добити кредит, без претходно одобрене концесије. Или, нпр. нико нема концесију на воду (рибарство). У проједури је и доношење Закона о измјенана Закона о концесијама HNK, чиме се проуђава садашње стање, при чему се, без обзира на постојанје Закона и даље не доуђелјују концесије.</p>	<p>те, у прописаном поступку доуђеје концесије, испунити и прибавити доказе о испунјаванју услова за доуђелу, у складу са Законом о концесијама („Sl. новине HNK“, br.1/13). У том смислу, потребно је да свако ресорно министарство у HNK, сачини „водић“ или сл. брошуру, која би садржала све неопходне радње и кораке за доуђавање одређене концесије, с тим да иста буде доуђупна и на њиховим веб страницана.</p>	<p>туризма и заштите околиша HNK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Министарство грауђенја и просторног уређенја HNK • Министарство правосуаа, управе и лок. самоуправе HNK
<p>4. Trenutno neregulirana oblast obnovljivih izvora energije i kogeneracije.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Vlada F BiH je donijela Uredbu o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Sl. novine F BiH“, br.36/10, 11/11 i 88/11), koja regulira читаву једну материју, иако је то Уставом дефинирана овласт Парламента F BiH. У складу са пресудом Уставног суда F BiH, у 2013. години, престала је примјена цитране Уредбе. С друге стране, 11.09.2012., на својој 60. Сједници, Vlada F BiH је утврдила приједлог Закона о кориштенју обновиљивих извора енергије и ефикасне когенерације, те је исти упућен на разматрање и усвајање Парламенту F BiH.</p>	<p>Уредба, као подзаконски акт, није у доуђупној мјери уредила проблематику кориштенја обновиљивих извора енергије, па је било неопходно доуђети закон. FMERI је израуило приједлог Закона о OIEiEK. Обзиром да је ова област тренутно нерегулирана, препорука је да се убрза проједура доуђења овог Закона, обзиром на велики интерес инвеститора у овом сегменту привреде.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Парламент Федерације BiH
<p>5. Nepostojanje Zakona o šumarstvu HNK.</p> <p>Ovaj problem je u direktnoj vezi sa nemogućnošću provedbe Zakona o geološkim istraživanjima HNK („Sl. novine HNK“, broj: 7/11) i Zakona o концесијама HNK („Sl. новине HNK“, br.1/13).</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Najveći dio zemljišta koje bi se iskorištavalo i na kojem bi neki инвеститор вршио геолошка истраживања, у земљишним и катастарским књигана, озаначено је као „шума“ и на истом није уписано право власништва, него само</p>	<p>Problem je u nepostojanju правне регулативе ове области, након укидања Уредбе о шумама. Због тога је потребно доуђети, у хитној проједури Закон о шумарству HNK, у који би се уграуила рјешенја за описани проблем.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada • Skupština HNK • Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства HNK

VIJEĆE ZA KONKURENTNOST I RAZVOJ

<p>pravo raspolaganja. Član 20. st.2. tač. h) Zakona o geološkim istraživanjima propisuje da je privredno društvo – investitor, dužan pribaviti saglasnost za obavljanje istražnih radova od vlasnika zemljišta na kojem će se vršiti istraživanje. Tako, kada se prikupi sva neophodna dokumentacija, i uz nju dostavi saglasnost upisanog nosioca prava raspolaganja - Šumarstva srednje-neretvanskog, resorno ministarstvo odbija zahtjev, jer nije dostavljena saglasnost vlasnika.</p> <p>Naime, šume, kao prirodno bogatstvo, su u državnom vlasništvu (erar) i prema Ustavu F BiH su u zajedničkoj nadležnosti F BiH i kantona. Shodno tome, suglasnost vlasnika je zapravo upravni akt – suglasnost organa uprave u čijem je resoru oblast šumarstva.</p> <p>Problem bi se mogao riješiti donošenjem Zakona o šumama (kojega nema jedino HNK), koji bi utvrdio proceduru.</p> <p>Za sada se predmetna materija nalazi u „začaranom krugu“, zbog čega najviše ispaštaju poduzeća koja bi htjela započeti geološka istraživanja.</p>		
<p>6. Nemogućnost naplate potraživanja po sudskoj presudi.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> U praksi je čest slučaj da povjerilac ne može naplatiti svoja potraživanja, utvrđena u sudskom postupku, jer firma dužnik nema dovoljno imovine za isplatu potraživanja, ili je, u međuvremenu, vlasnik osnovao novu firmu, preko koje je nastavio poslovanje. Tako, u praksi postoji veliki broj neaktivnih firmi, i dalje upisanih u sudski registar, bez dovoljno imovine iz koje bi se podmirile sve njihove obaveze.</p>	<p>Preporuka je da se novim Zakonom o stečajnom postupku (koji je u proceduri) definišu obaveze privrednika kod nastanka nelikvidnosti i insolventnosti, kao i obaveza pokretanja hitnog postupka predstečajne nagodbe (npr. 60 dana od nastanka nelikvidnosti i insolventnosti), te da se u slučaju neuspjelog postupka predstečajne nagodbe pokrene stečajni postupak. U konačnici, ako se ne uspiju naplatiti potraživanja povjerioca, niti jednim navedenim postupanjem, i/ili ako je firma neaktivna duže od 3 godine, potrebno je pokrenuti postupak njenog brisanja iz sudskog registra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada F BiH • Parlament F BiH • Federalno ministarstvo pravde
<p>Napomena/komentar: Ove probleme su istakle dvije firme.</p>		

8. EDUKACIJA / TRŽIŠTE RADA

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1. Danas je većina strojeva kompjuterizovana, a na tržištu rada HNK ne postoji adekvatan kadar koji zna upravljati tim strojevima, što nas dovodi u lošiju poziciju.</p>	<p>Unutar HNK djelovati na sistem obrazovanja, vezano za školovanje kadrova koji su potrebni današnjem stupnju razvoja pojedinih tehnologija.</p> <p>Sačiniti godišnji plan i program edukacije jednog razreda na ovom području, koji bi se obučavao, a privrednici bi se obavezali (ugovorom) uzeti taj kadar na praksu, uz određenu naknadu. Nakon završene prakse, imali bi mogućnost zapošljavanja u firmama koje su finansirale njihovu edukaciju, čime se direktno utiče na porast zapošljavanja mladih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo obrazovanja, kulture i sporta HNK
<p>2. Nedovoljno poznavanje mogućnosti koje nude predpristupni fondovi te nizak nivo znanja o kreiranju i upravljanju projektima u okviru predpristupnih fondova EU.</p>	<p>Napraviti zajednički tim stručnjaka koji će se organizirano obučavati za pravljenje programa predpristupnim fondovima EU. Ti timovi moraju biti sastavljeni od službenika ministarstava, pojedinih kadrova iz firmi koje participiraju u HNK, a moraju se iznaći i izvori njihovog finansiranja, npr. kroz REDAH, ili drugu NV organizaciju, koju bi finansirao Kanton (kroz poticaje).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada HNK

9. RAZNO

KLJUČNI PROBLEM	KLJUČNA PREPORUKA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA	KLJUČNA INSTITUCIJA
<p>1.</p> <p>a) Generiranje nelikvidnosti i od strane javnih institucija/ustanova i javnih poduzeća.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Velika nelikvidnost, odnosno tzv. dugovanja "svakog prema svakome", je jedan od najvećih problema domaće privrede. U generiranju nelikvidnosti velik udio imaju i javne institucije/ustanove i javna poduzeća.</p> <p>b) Nekorektno izmirivanje obaveza od strane državnih organa i institucija prema privrednicima</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Jednom kantonalnom ministarstvu se iznajmljuje prostor, za koji se ne plaća najamnina već 5 mjeseci, a za svo to vrijeme najmodavac je dužan državi uredno plaćati PDV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrebno je utvrditi stanje duga navedenih subjekata (javnih institucija/ustanova i javnih poduzeća), te izraditi i provesti plan sanacije, u skladu sa nadležnostima, odnosno plan izmirenja obaveza, u cilju smanjenja nelikvidnosti. <p>U ugovornim odnosima država ima jednak status kao fizička i pravna lica, u smislu Zakona o obligacionim odnosima, pa u slučaju neispunjenja ugovornih obaveza privrednik koji se smatra oštećenim ima na raspolaganju poduzeti neku od mjera, propisanih navedenim Zakonom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pored postojećeg ZOO, potrebno je donijeti novi zakon o finansijskom poslovanju, u kojem će se još preciznije odrediti rokovi ispunjenja novčanih obaveza i pravne posljedice zakašnjenja u ispunjenju istih, kako između privrednika, tako i između privrednika i tijela i institucija javnog sektora, u kojem je tijelo ili institucija javnog sektora dužnik novčane obaveze. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlade (FBiH i HNK) • Parlament FBiH • Skupština HNK
<p>Napomena/komentar: Navedeni problem je istaknut od strane dvije firme.</p>		
<p>2. Destimulativan način obračuna članarine koji vrši Vanjskotrgovinska komora BiH (VTK), isključivo na osnovu uvoza poduzeća.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Privredno-pravni subjekti u BiH, registrovani za vanjskotrgovinski promet, obavezni su plaćati članarinu VT komori BiH, na vrijednost uvezene robe, iskazane u carinskoj deklaraciji kvartalno, u određenm procentu (0,1%, 0,05% i 0,03%), u skladu sa Odlukom, br.VTK-1-342-5/13 od</p>	<p>Preporuka je VT komori da promijeni način obračuna plaćanja članarine Komori, propisan Odlukom koja je navedena u pojašnjenju problema, odnosno, da se pri utvrđivanju visina članarine uzima u obzir i vrijednost izvoza za isti vremenski period. Primjenom takvog načina izračuna, visina članarine bi bila niža za veće izvoznike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vanjskotrgovinska komora BiH

<p>18.02.2013.g. Visina članarine za svakog člana utvrđuje se na osnovu podataka o uvozu koje VTK dobije od UINO. Članarina se ne plaća samo u slučaju kad poduzeće uvozi radi izvoza, i to samo za doradu i u lohn poslovima, ili ako uvozi opremu za vlastite potrebe. Dakle, visina članarine se ne umanjuje za vrijednost izvoza, za određeni vremenski period, što, dakako, destimulira velike izvoznike.</p>		
<p>3. Neadekvatna primjena Zakona o stečajnom postupku.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> Odgađanje stečaja i kriva percepcija Zakona o stečajnom postupku („Sl. novine F BiH“, br.: 29/03 i 42/06), u velikoj mjeri doprinose rastu nelikvidnosti, što je ujedno i najveći problem domaće privrede.</p>	<p>Potrebno je donijeti novi propis - Zakon o predstečajnoj nagodbi, kojim bi se i pravno regulisao „proces pregovora“, te, eventualno, umanjila nastala šteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada F BiH • Parlament F BiH
<p>4. Opterećenje privrednika isplatom potraživanja zaposlenika po osnovu čl.143. Zakona o radu F BiH.</p> <p><u>Pojašnjenje:</u> U praksi ova odredba Zakona o radu je veliki problem kod privatizacije firmi ili kod preuzimanja jednog privrednog društva od strane drugoga, što za sobom povlači i preuzimanje pasive firme, a tu spadaju, između ostaloga, i neizmirene obaveze prema bivšim uposlenicima, temeljem ove odredbe ZOR-a.</p>	<p>Revidirati član 143. ZOR-a („Sl.novine F BiH“, br.: 42/99, 32/00 i 29/03), na način da regulisanje pravnog položaja prijeratnih uposlenika ne dovodi u pitanje održivost poduzeća u sadašnjosti, jer isplate po ovom osnovu nisu male.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada F BiH • Parlament F BiH

Broj: 07-03-30-600-___/12
Mostar, _____ 2013. godine

Ministar
Amer Zagorčić